

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Antică și Arheologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în Arheologie / <i>Introduction to Archaeology</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Liliana Mateescu-Suciu						
2.3 Titularul activităților de seminar	-						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	24	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					0
Tutoriat/ Consultații					10
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		51			
3.8 Total ore pe semestru		75			
3.9 Numărul de credite		3			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Înscrierea disciplinei în contractul de studii
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C 4. Utilizarea metodologiei de bază a unor științe auxiliare ale istoriei (conexe arheologiei): numismatica și epigrafie. -Analiza critică și evaluarea în context istoric general (economic, politic, etc.) a valorii și ponderii informației primare dobândite, cu conștientizarea importanței și limitelor acestora. -Corelarea informațiilor provenite din diverse surse (istoriografice, numismatice, epigrafice, arheologice etc.) referitoare la o temă prin utilizarea criticii, analogiei, comparației, analizei și sintezei. -Culegerea și analiza comparativă, corectă a informațiilor provenite din diversele categorii de surse (monede, inscripții, alte artefacte) și plasarea lor într-un context istoric general. -Interpretarea la nivel elementar a informației numismatice și epigrafice. -Utilizarea adecvată a metodologiei și principiilor cercetării epigrafice, inclusiv a limbii latine sau a altei limbi vechi relevante, ale clasificării și determinării numismatice. C 5 Utilizarea adecvată a bazelor metodologiei cercetării arheologice teoretice (principiile analogiei, tipologiei, cronologiei, chorologiei, stratigrafiei) și practice, de teren.- Elaborarea un proiect de cercetare arheologică în funcție de legislația și standardele profesionale codificate în vigoare. -Evaluarea critică a stadiului cercetării (într-o problematică dată), implicit a perspectivelor cercetării asumate în funcție de cantitatea și calitatea datelor existente. -Identificarea și utilizarea adecvată a principalelor surse bibliografice de referință de specialitate, a tehnicilor de bază în cercetarea de teren și prelucrării primare a rezultatelor. Orientarea corectă în domeniul conceptelor și teoriilor arheologiei contemporane. -Identificarea, descrierea și interpretarea la nivel elementar a artefactelor, complexelor și stratigrafiei arheologice. -Realizarea corectă a documentației arheologice primare: desenul (artefacte, profile și planuri), fotografia, raportul tehnic în urma unei săpături, o bază de date pe suport electronic.
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivele principale ale disciplinei <i>Introducere în Arheologie</i> constau în cunoașterea și însușirea de către studenți a metodelor de cercetare arheologică și posibilitatea aplicării în practică a cunoștințelor dobândite la curs, fie în munca de teren (săpături sistematice sau de salvare) fie în cercetarea muzeală sau de patrimoniu.
7.2 Obiectivele specifice	Alte obiective ale cursului sunt: familiarizarea cu etapele apariției principalelor domenii și direcții de cercetare în arheologie, cunoașterea principalelor teorii existente în cadrul arheologiei, cunoașterea legislației arheologice și de patrimoniu, familiarizarea cu metodele moderne de abordare a unui sit arheologic și implicit a unei săpături arheologice, familiarizarea cu metodele de promovare și valorificare a cercetărilor arheologice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în tematica cursului (definiții, obiective,	Prelegere, proiecții	

domenii de cercetare)		
Istoria arheologiei (principalele momente și personalități din istoria arheologiei).	Prelegere, proiectii	
Curentele principale dezvoltate în cadrul arheologiei: difuzionismul, arheologia procesualista, postprocesualismul, structuralismul, neo evolutionismului, new archaeology	Prelegere, proiectii, discuții	
Introducere în legislația arheologică și de patrimoniu.	Prelegere, proiectii	
Identificarea siturilor arheologice. Prospectiunile noninvazive (periegheza, fotografia aeriana, studiile geofizice, GIS etc.)	Prelegere, proiectii, discuții	
Tipuri de săpături arheologice (sistematice, de salvare, in pesteri, subacvatice, terestre etc),	Prelegere, proiectii, discuții	
Săpătura arheologică: dezvoltarea tehnicilor de sapatura (sectiune, caseta, suprafata, stratigrafie etc)	Prelegere, proiectii, discuții	
Documentația de șantier: înregistrarea structurilor, artefactelor si ecofactelor, (fisa de context, jurnalul, desenul arheologic, fotografia etc)	Prelegere, proiectii, discuții	
Conservarea primara a artefactelor, ecofactelor și structurilor imobile	Prelegere, proiectii, discuții	
Analiza descoperirilor arheologice	Prelegere, proiectii, discuții, analize	
Metode de datare in arheologie. Cronologia relativă	Prelegere, proiectii, discuții	
Metode de datare in arheologie. Cronologia absolută	Prelegere, proiectii, discuții	
Arheologia și mediul. Cercetări interdisciplinare	Prelegere, proiectii, discuții	
Arheologia si publicul. Valorificarea rezultatelor cercetarilor arheologice	Prelegere, proiectii, discuții	

Bibliografie

- Archaeology. The Essential Guide to our Human Past, (Ed. Paul Bahn), London, Washington, 2017
- Bahn, P., *Archaeology. A Very Short Introduction*, Oxford University Press, 2000
- Bejan, A., Micle, D., *Arheologia – O știință pluridisciplinară. Metode clasice și moderne de lucru*, Timișoara, 2006
- Bindea, D., *Arheozoologia Transilvaniei în pre- și protoistorie*, Cluj-Napoca, 2008
- Carver M., *Archaeological Investigation*, Routledge, 2009
- Cârciumar, M. *Paleoetnobotanica*, Iași, 1996
- Cârciumar, M., Pleșa, Mărgărit M., , *Omul și plantele. Manual de analiză carpologică*, Târgoviște, 2004
- Ciută, *Metode și tehnici moderne de cercetare în arheologie*, Alba Iulia, 2003
- Daicoviciu, H., *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, Cluj-Napoca, 1972,
- Dark, P. Achaeology and Environment, în *Ancient Europe (8000 B.C. – A.D. 1000). Encyclopedia of the Barbarian World*, vol. 1, editori P. Bogucki, P.J. Crabtree, Thomson-Gale, 2004
- El Susi, G., *Vânători, pescari și crescători de animale în Banatul mileniilor VI î. Chr. - I d. Chr.*, Timișoara, 1996
- Florea, G. *Introducere în arheologie*, curs universitar. Fukoh, L., Evolution of the Mollusca Fauna of the Hungarian Uplands in Holocene, în vol. *Holocene Environment in Hungary*, Ottawa, 1987 (editori M. Pecs, L. Kordos),
- Gherghe, P., *Introducere în arheologie*, Craiova, 2000
- Glodariu, I și colab., *Sarmizegetusa Regia. Capitala Daciei Preromane*, Deva, 1996.
- Grant, J, Gorin, S, Fleming, N., *The Archaeology Coursebook. An Introduction to Themes, Sites, Methods and Skills*, Routledge, 2008
- Greene, K. *Archaeology. An Introduction*, Londra, New York, 2002
- Kruta, V., *Les Celtes. Histoire et Dictionnaire*, Paris, 2000
- De Laet, S. J. *Archaeology and Its Problems*, 1957

- Laszlo, A. *Datarea prin radiocarbon în arheologie*, București 1997
- Lazarovici, Ghe., *Metode și tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998
- Luca, S.A., *Arheologia generală*, Alba Iulia, 1999
- Magny, M., Atlantic and Subboreal: Dampness and Dryness? în *Climatic Change in Later Prehistory*, (editor, A.F. Harding); Edinburg, 1982.
- Magny, M, Richard, H., L' Evolution du climat entre 500 BC et 500 AD. Quelque elements de reflexion, în *L'Environnement du Mont Beuvray*, 1996.
- Malrain, F., Matterné, V., Meniel, P., *Les paysans gaulois (IIIe siècle – 52 av. J.C.)*, Errance, 2002.
- Piggott, S., *Approach to Archaeology*, 1959
- Popovici, D. și colab. *Cercetarea arheologică pluridisciplinară. Concepte, metode și tehnici*, București, 2002
- Price, D., Knudson K.J., *Principles of Archaeology*, Thames & Hudson Ltd, London 2018
- Rachet, G., *Universul arheologiei*, vol. I-II, Buc. 1977
- Renfrew, C. Bahn, P., *Archaeology. The Key Concept*, Routledge, 2005
- Somogyi, S., Relationship between Environmental Changes and Human Impact until the 9th century, în vol. *Holocene Environment in Hungary*, Ottawa, 1987
- Stiebing, W.H, *Uncovering the Past. A History of Archaeology*, Oxford University Press, 1993
- Tomescu, N., Holocenul – date cronologice și climatice, în *Cercetări Arheologice*, Buc. XI, 1, 1998-2000
- Văsaru, Ghe, Cosma, C., *Geocronologie nucleară. Metode de datare prin fenomene nucleare naturale*, Cluj-Napoca, 1998

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este centrat pe formarea de specialiști în domeniul arheologiei. Studenților li se oferă sursele și metodologia cercetării arheologice, în vederea pregătirii lor ca viitori arheologi, muzeografi în secțiile de Arheologie ale muzeelor, cercetători etc. Parcurgerea acestui curs oferă studenților o parte din pregătirea necesară în vederea angajării lor în instituții publice sau private care au ca obiect de activitate cercetările arheologice sau care au în structură compartimente de conservare, valorizare și promovare a patrimoniului, turism cultural, industrii culturale etc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conținutului cursului	Examen scris	80%
	Cunoașterea bibliografiei indicate		20%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea principalelor metode și tehnici în cercetarea arheologică			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

9.04.2024

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

15.04.2024

